

РЕШЕНИЕ

№ 4697

гр. София, 14.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 56 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Н Д. С М

при участието на секретаря П Н. Н
като разгледа докладваното от Н Д. С М Гражданско дело № 20211110131128
по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявени от Г. П. Д. срещу Национална агенция за приходите обективно съединени искиове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, вр. чл. 9 ЗНАП и чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ за отмяна като незаконно на уволнението на ищцата, извършено с решение на Министерски съвет № 415 от 13.05.2021 г. и за възстановяване на ищцата на заеманата преди уволнението длъжност.

Ищцата твърди, че е заемала длъжността „Изпълнителен директор“ на НАП, като с решение на Министерски съвет № 415 от 13.05.2021 г. правоотношението □ с ответника било прекратено на основание чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП – поради грубо и системно неизпълнение на задълженията □. Поддържа, че уволнението е незаконно поради липса на мотиви, като от него не става ясно в какво се изразяват грубите и системни нарушения на задълженията на ищцата. Сочи, че такива изобщо липсват, поради което счита, че не са налице материалноправните предпоставки на чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП. Счита, че разпоредбите на чл. 9, ал. 3, т. 1-4 ЗНАП дерогират приложението на чл. 19а, ал. 2 ЗА, доколкото се явяват специален закон. Алтернативно поддържа, че дори приложение да намира разпоредбата на чл. 19а, ал. 3А, то актът за освобождаване на ищцата от заеманата длъжност отново следва да бъде мотивиран. Предвид изложеното иска от съда да постанови решение, с което да признае за незаконно и да отмени уволнението на ищцата, извършено с решение на Министерски съвет № 415 от 13.05.2021 г. и да я възстанови на заеманата преди уволнението длъжност. Претендира разноски.

В законоустановения срок по чл. 131 ГПК ответникът – Национална агенция за приходите, оспорва предявените искиове. Излага доводи за недопустимост на

производството, извлечени от съображения, че СРС не е компетентен да се произнесе по спора, поради това, че правоотношението с ищцата не е трудово. Оспорва и пасивната си легитимация, като счита, че надлежен ответник е Министерски съвет. При условията на евентуалност излага доводи за неоснователност на претенциите, като поддържа, че ищцата е освободена на основание чл. 19а, ал. 2 ЗА, съгласно който правоотношението се прекратява от органа, който назначава лицето без предизвестие и по негова преценка. Сочи, че на заседанието на МС, на което е прието решението за освобождаване на ищцата, е внесен за разглеждане доклад изх. № М-03-00-413 от 13.05.2021 г. на министъра на финансите, от който стават ясни мотивите за прекратяване на правоотношението □ – констатирани системна ниска събираемост на вземанията по издадени ревизионни актове за периода 2017 г. – 2020 г., системна ниска потвърждаемост на издадени ревизионни актове за същия период и неизпълнение от ищцата, в качеството □ на изпълнителен директор на НАП, на разпореждане на министъра на финансите за предоставяне на информация за размерите на отписаните по давност задължения за периода 2017 г. – 2020 г. Въз основа на горното счита, че исквете следва да бъдат отхвърлени. Претендира разноски.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните, и като обсъди събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните обстоятелството, че ищцата Г. П. Д. е заемала длъжността „изпълнителен директор на НАП“, а и същото се установява от приложеното по делото Решение № 269/11.05.2017 г. на Министерски съвет.

Страните не спорят, а и от приложените писмени доказателства по делото се установява, че ищцата Г.П. Д е освободена от длъжност „изпълнителен директор на НАП“ с Решение на Министерски съвет № 415 от 13.05.2021 г. на основание чл. 8, ал. 1 и 5 и чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП.

Приложен е по делото доклад до МС от министър-председателя относно проект на решение на МС за освобождаване и за назначаване на изпълнителен директор на НАП с вх. № 102.01-45/13.05.2021 г. В доклада е посочено, че за периода от 2017 г. (назначаването на Г.Д. на длъжност) до 2020 г. се констатира системна ниска събираемост на вземанията по издадени ревизионни актове, като от издадени такива на стойност 4 029 846 лв., са събрани вземания в размер на 2 252 379 лв., съставляващи 55,9 %. Посочена е също системна ниска потвърждаемост на издадените ревизионни актове – 66,5 % изцяло или частично потвърдени актове. Посочено е и неизпълнение на разпореждане на министъра на финансите за предоставяне на информация за размера на отписани по давност задължения.

Приложен е по делото и доклад от министъра на финансите до МС относно проект на решение на Министерски съвет за освобождаване и за назначаване на

изпълнителен директор на НАП с изх. № 03-00-413/13.05.2021 г., в който са посочени същите констатации. Представено е по делото също и писмо на министъра на финансите до МС с вх. № 104.01-68/12.05.2021 г., във връзка с предложение за приемане на решение на МС за освобождаване и назначаване на изпълнителен директор на НАП. В същото се посочва обстоятелството, че на 15.07.2019 г. от НАП са изтекли данните на 6 074 140 българи.

Останалите доказателства съдът намира за неотнормими към изясняване предмета на спора, поради което не следва да бъдат коментирани.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

По довода на ответника относно оспорване компетентността на Софийски районен съд да се произнесе по така повдигнатия спор съдът намира следното:

Съгласно изричната регламентация в чл. 19а, ал. 1 ЗА посочената категория лица, сред които и изпълнителните директори на изпълнителните агенции, имат всички права по трудово правоотношение освен тези, които противоречат или са несъвместими с тяхното правно положение. Национална агенция на приходите има статут на изпълнителна агенция, следователно посочената разпоредба на чл. 19а ЗА намира приложение в процесния случай.

Съгласно разпоредбата на чл. 54, ал. 5 от ЗА договорът с изпълнителния директор на изпълнителната агенция се сключва, изменя и прекратява от министъра, към който е създадена, съгласувано с министър-председателя. Същевременно съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 ЗНАП, изпълнителният директор на агенцията се назначава от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите, а съгласно чл. 9, ал. 3 ЗНАП изпълнителният директор се освобождава от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите в предвидените в нормата случаи. След като правоотношението между страните е трудово, то и актовете, постановявани във връзка с изпълнението и прекратяването му обективират правни действия на работодател по см. на § 1, т. 1 ДР на КТ, като процесното решение на МС представлява писмен акт по см. на чл. 335, ал. 1 КТ, посредством който се упражнява потестативно право на равнопоставена страна по трудово правоотношение. Същото не представлява едностранно волеизявление на административен орган при осъществяване на изпълнително-разпоредителна дейност в изпълнение на делегирани му със закона властнически правомощия, респ. създаващо правоотношение на власт и подчинение, което да поражда права или задължения или засяга права или законни интереси, респективно няма характеристиката на индивидуален административен акт, поради което не подлежи на съдебен контрол по реда на АПК. Длъжността изпълнителен

директор на НАП не представлява ръководна длъжност в администрацията, респективно лицето, което я заема, няма статут на държавен служител, а я заема по силата на трудово правоотношение. Съгласно чл. 344, ал. 4 КТ трудовите спорове относно признаване на уволнението за незаконно и неговата отмяна и възстановяване на заеманата длъжност се разглеждат от районен съд, което обуславя компетентността на Софийски районен съд да се произнесе в случая.

По отношение на надлежната процесуална легитимация, съдът намира следното:

В уточнителна молба вх. № 14412/16.06.2021 г. ищцата е посочила като ответник Национална агенция за приходите. Настоящата инстанция намира, че именно НАП е процесуално и материално легитимиран да отговора по предявените искове по следните съображения:

Разпоредбата на чл. 61, ал. 2 от КТ предвижда, че за длъжности, посочени в закон или в акт на Министерски съвет, трудовият договор се сключва от по-горестоящия спрямо работодателя орган.

Същевременно в разпоредбата на чл. 54, ал. 5 от ЗА е посочено, че договорът на изпълнителния директор се сключва от министъра, към който е създадена агенцията, а съгласно чл. 9, ал. 3 ЗНАП изпълнителният директор се освобождава от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

В случая, трудовото правоотношение на ищцата е сключено с решение на Министерски съвет, но е възникнало между изпълнителния орган и предприятието, в което е съответната длъжност – Национална агенция за приходите.

С т. 1 от Тълкувателно решение № 1/2010 г. от 30.03.2012 г. по тълк. дело № 1/10 г. на ОСГК на ВКС е даден отговор на въпроса относно надлежния ответник по исковете по чл. 344, ал. 1 КТ, предявени от работник или служител, чийто трудов договор е сключен при условията на чл. 61, ал. 2, изр. 1 КТ, като е прието, че това е работодателят, а не горестоящият спрямо него орган.

В мотивите на тълкувателното решение изрично е посочено, че ако при проверката за това, бъде констатирано, че исковете по чл. 344, ал. 1 КТ са предявени срещу ненадлежен ответник, съдът следва да укаже на ищеца да отстрани в определен срок тази нередовност чрез предприемане на действия за конституиране на надлежен ответник, като при неизпълнение на указанията, производството следва да бъде прекратено. В случая такива указания са дадени, като в изпълнение на същите е постъпила уточнителна молба, в която е посочен именно легитимираният ответник.

Относно оспорването на материалноправните предпоставки по чл. 9 ЗНАП за законност на уволнението, съдът намира следното:

В акта за освобождаване от длъжност на ищцата – Решение на Министерски

съвет № 415 от 13.05.2021 г., е посочено, че същият се издава на основание чл. 8, ал. 1 и 5 и чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП. В последната разпоредба е посочено, че изпълнителният директор на агенцията се освобождава от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите при грубо или системно нарушаване на задълженията му по този закон.

Както бе посочено по-горе, с оглед спецификата на заеманата длъжност приложение намират и разпоредбите на Закона за администрацията. Съгласно чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията, органи на изпълнителната власт се считат председателите на държавни агенции, каквато е и Агенция за държавна финансова инспекция. В разпоредбата на чл. 19а, ал. 2 от закона е предвидено специално основание за прекратяване на трудовото правоотношение с посочените в чл. 19, ал. 4 еднолични органи и техните заместници, като те могат да бъдат прекратени без предизвестие от органа, който ги назначава по негова преценка. Предвидено е право на работодателя да прекрати правоотношението, **без да е необходимо да излага конкретни мотиви за това**.

Нормата на чл. 19а, ал. 2 от Закона за администрацията е специална по отношение на основанията за прекратяване на трудово правоотношение, предвидени в Кодекса на труда. Съгласно същата работодателят не дължи излагане на мотиви относно фактическите основания за уволнението, следователно същите не могат да бъдат предмет на съдебен контрол. Законът изрично е дал възможност на органа по назначението да прекрати правоотношението с изпълнителния директор по своя преценка. Без правно значение са обстоятелствата, които са довели до вземането на това решение и дали те се дължат на несправяне с работата, нарушения на задълженията и пр. С оглед на този извод нито мотивирането на акта за освобождаване от длъжност съобразно критериите, изяснени в съдебната практика по приложение на основанията на прекратяване на трудовото правоотношение по КТ, нито тези относно изследване системността на нарушенията, подлежат на съдебен контрол. Съдът не разполага с правомощие да изследва по същество резултата от проверката на органа, съответно да ревизира преценката на работодателя. Решението дали въз основа на конкретни обективни данни да се приеме необходимост от прекратяване на трудовото правоотношение, или запазването му, представлява едностранно упражняване на дискреционна работодателска власт.

Нещо повече, непосочването в акта за прекратяване на разпоредбата, в която е посочен редът за прекратяване на правоотношението (чл. 19А ЗА) не означава, че същият е неприложим в случая. Позоваването се на чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП представлява посочване на конкретната разпоредба, уреждаща правото на прекратяване на правоотношението по преценка на работодателя, без това да поражда задължение за подробно мотивиране на акта.

Неоснователен е доводът на ищцата, че разпоредбата на чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП, като специална, изключва приложението на общата такава на чл. 19а ЗА. Действително последната има характер на обща разпоредба, приложима към всички случаи, попадащи в приложното ѝ поле, респективно към различна категория органи. Предвиждането в специалните закони на специфични основания за прекратяване на правоотношението с лицата, заемащи длъжности в обхвата на разпоредбата на чл. 19а ЗА, не дерогира общия ред за прекратяване, а съдържа критерии, въз основа на които органът по назначение и освобождаване да се ръководи при вземане на решението. Такива хипотези освен в чл. 9 ЗНАП, се съдържат още в чл. 9, ал. 3 ЗДФИ, чл. 8, ал. 4 ЗДАНС например.

При прекратяване на трудовото правоотношение по реда на чл. 19а ЗА като единствено изискване относно прекратяването на правоотношението, възникнало по реда на ЗА, е предвидено това в чл. 54, ал. 5 ЗА, а именно –**съгласуване на това решение с министър – председателя**. В случая спазването на това изискване се установява от приложения по делото доклад до МС от министър-председателя относно проект на решение на МС за освобождаване и за назначаване на изпълнителен директор на НАП с вх. № 102.01-45/13.05.2021 г.

Въз основа на горните съображения се обосновава извод за неоснователност на твърденията на ищцата, че при прекратяването на трудовото ѝ правоотношение не е спазена законовата процедура за това.

Ето защо, предявеният иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ следва да се отхвърли като неоснователен.

Предвид това, че искът с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ има акцесорен характер и основателността му е обусловена и от основателността на иска по чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ, то с оглед отхвърлянето на иска по чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ, и искът по чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ също следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По разноските:

Предвид изхода на спора и на основание 3 и 8 ГПК ищцата следва да бъде осъдена да заплати ответника сумата от 100 лв., представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на чл. 23, т. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Г. П. Д., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул. „Голо бърдо“ № 5, ет. 5 срещу Национална агенция за приходите, със седалище и адрес

на управление: гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 52, искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 и т. 2 КТ за признаване за незаконно и за отмяна уволнението ѝ, извършено с решение на Министерски съвет № 415 от 13.05.2021 г., с което правоотношението е прекратено на основание чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 3, т. 3 ЗНАП, и за възстановяване на заеманата до освобождаването длъжност.

ОСЪЖДА Г. П. Д., ЕГН ***** да заплати на Национална агенция за приходите, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 52 на основание чл. 78, ал. 3 и 8 ГПК сумата от 100 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд в 2 – седмичен срок, считано от датата на обявяването му – 14.12.2021 г. /на основание чл. 315, ал. 2 ГПК/.

Съдия при Софийски районен съд: _____